

Sygn. akt VII U 48/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Bańcerowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 kwietnia 2019 r. w Warszawie

sprawy G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 21 listopada 2014 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

G. S. w dniu 29 grudnia 2014r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 listopada 2014r., znak: (...) odmawiającej ponownego ustalenia wysokości emerytury. Zarzuciła zaskarżonej decyzji sprzeczność z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wniosła o jej uchylenie i uwzględnienie do okresu składkowego roku 2011, za który została opłacona składka w pełnej wysokości.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że z decyzji organu rentowego z dnia 18 maja 2012r. wynika, że składka została odprowadzona za styczeń 2011r. od limitu rocznego wymiaru składek obowiązującego w 2011r. w kwocie 100.770,00 zł. W związku z tym zarzuciła, że nie uwzględniono 2011r. do stażu pracy, pomimo uznania przez organ rentowy, że składka za ww. rok jest należna od wynagrodzenia związanego ze stosunkiem pracy. Ubezpieczona podniosła również, że zarówno w 2010r., jak i w 2011r. odprowadziła składki w styczniu za cały rok według limitu rocznego. Mimo tego nie wszystkie okresy opłacania składek zostały uwzględnione do stażu pracy (odwołanie z dnia 29 grudnia 2014r., k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 12 stycznia 2015r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją odmówiono G. S. doliczenia do stażu pracy okresu od dnia 1 stycznia 2011r. do dnia 31 grudnia 2011r., ponieważ nie podlegała wówczas ubezpieczeniom społecznym, które ustały z dniem 15 czerwca 2010r. Natomiast premia wypłacona w styczniu 2011r. za 2010r. została uwzględniona do ustalenia

wysokości emerytury wcześniejszej oraz powszechnej. Organ rentowy podkreślił, że na wniosek ubezpieczonej z dnia 24 listopada 2014r. wydano decyzję z dnia 27 listopada 2014r., znak: (...)w której uwzględniono do stażu pracy okres składkowy od dnia 16 czerwca 2010r. do dnia 31 grudnia 2010r. (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 stycznia 2015r., k. 10 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. S. była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w okresie od dnia 1 września 1994r. do dnia 15 czerwca 2010r. w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku: kierownika działu finansowo-personalnego, dyrektora ds. finansowych, a ostatnio głównej księgowej. Stosunek pracy został rozwiązany przez spółkę w związku z przejściem ubezpieczonej na emeryturę (świadcstwo pracy z dnia 15 czerwca 2010r., k. 7 tom I a.e.).

W dniu 1 lipca 2010r. ubezpieczona złożyła wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o przyznanie prawa do emerytury (wniosek z dnia 1 lipca 2010r., k. 1 tom I a.e.). Po jego rozpoznaniu organ rentowy wydał decyzję z dnia 20 lipca 2010r., znak:(...), zgodnie z którą przyznał prawo do emerytury od dnia 1 lipca 2010r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za lata 1999-2008 (decyzja z dnia 20 lipca 2010r., k. 23-25 tom I a.e.).

Ubezpieczona z tytułu pracy w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. otrzymała wynagrodzenie w kwotach: 767.917,62 zł za 2008r., 771.414,50 zł za 2009r. oraz 1.538.957,07 zł za 2010r., na którą złożyły się składniki stałe w kwocie 135.422,80 zł oraz wynagrodzenie z tytułu ubezpieczenia chorobowo-wypadkowego w kwocie 1.403.534,27 zł. Ponadto w styczniu 2011r. wypłacono ubezpieczonej premię, od której zostały uiszczone składki emerytalno-rentowe do wysokości limitu rocznego (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 30 marca 2012r., k. 37 tom I a.e.).

Ubezpieczona w dniu 19 kwietnia 2012r. złożyła wniosek do organu rentowego o ponowne ustalenie prawa do emerytury i przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z najkorzystniejszego okresu. Decyzją z dnia 22 maja 2012r., znak: (...), organ rentowy przeliczył emeryturę poczynawszy od dnia 1 kwietnia 2012r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęta została podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za lata 2001-2010 (wniosek z dnia 19 kwietnia 2012r. i decyzja z dnia 22 maja 2012r., k. 35 i 41-43 tom I a.e.).

Ubezpieczona odwołała się od decyzji organu rentowego z dnia 18 maja 2012r., znak: (...) wnosząc o zwrot nadpłaconych składek emerytalno-rentowych wraz z odsetkami za lata 2008-2010. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga wyrokiem z dnia 14 czerwca 2013r. oddalił odwołanie ubezpieczonej, a Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację, którą złożyła ubezpieczona. Natomiast Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 19 maja 2016r. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej odwołującej do rozpoznania (odwołanie z dnia 26 czerwca 2012r., wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 14 czerwca 2013r., wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 stycznia 2015r. i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2016r., k. 2-4, 72, 115 i 157 a.s. VII U 1144/12).

Ubezpieczona odwołała się również od decyzji wydanych przez organ rentowy w dniu 6 września 2012r., przyznającej prawo do emerytury oraz w dniu 7 września 2012r., odmawiającej ponownego ustalenia kapitału początkowego. Sąd Okręgowy Warszawa - Praga wydał w dniu 13 października 2016r. wyrok oddalający odwołanie od decyzji z dnia 6 września 2012r. oraz umorzył postępowanie w sprawie dotyczącej odwołania od decyzji z dnia 7 września 2012r. W związku z wniesieniem środka zaskarżenia przez ubezpieczoną, Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 19 października 2018r. oddalił apelację (odwołanie z dnia 17 października 2012r., wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z dnia 13 października 2016r. i wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, k. 2-3, 506 i 568 a.s. VII U 1808/12).

G. S. w dniu 14 maja 2014r. skierowała wniosek do organu rentowego, w którym domagała się przeliczenia emerytury i uwzględnienia 2011r. do stażu pracy (wniosek z dnia 14 maja 2014r., k. 53 tom I a.e.). Po rozpoznaniu wniosku została wydana decyzja z dnia 21 listopada 2014r., znak: (...), odmawiająca prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury. Organ rentowy w uzasadnieniu tej decyzji wskazał, że ubezpieczenie G. S. w związku z zatrudnieniem

w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. ustąpiło z dniem 15 czerwca 2010r. w wyniku rozwiązania stosunku pracy. W roku 2011 G. S. nie podlegała już obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, gdyż dodatkowe wynagrodzenie z tytułu premii wypłacone w styczniu 2011r. dotyczyło dochodu osiągniętego przez nią w 2010r., co też zostało uwzględnione do obliczenia przysługującej jej emerytury. Organ rentowy poinformował również, że w celu uwzględnienia do stażu pracy okresu od dnia 16 czerwca 2010r. do dnia 31 grudnia 2010r., w którym nie opłacono składek z powodu przekroczenia kwoty rocznej podstawy wymiaru składek w trakcie roku kalendarzowego, należy złożyć stosowany wniosek (decyzja organu rentowego z dnia 21 listopada 2014r., k. 63 tom I a.e.).

Zgodnie z pouczeniem zamieszczonym w decyzji z dnia 21 listopada 2014r. G. S. w dniu 24 listopada 2014r. złożyła do organu rentowego wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury poprzez doliczenie do stażu pracy okresu od 16 czerwca 2010r. do 31 grudnia 2010r. Wniosek ten został pozytywnie rozpatrzony w decyzji z dnia 27 listopada 2014r., znak: (...)wniosek z dnia 24 listopada 2014r. oraz decyzja organu rentowego z dnia 27 listopada 2014r., k. 65 i 67 tom I a.e.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, a także w aktach spraw o sygn. akt VII U 1144/12 i VII U 1808/12. W ocenie Sądu dokumenty te, obejmujące decyzje ZUS oraz potwierdzające zatrudnienie i wysokość dochodów ubezpieczonej były wiarygodne i ostatecznie nie były kwestionowane przez strony procesu. W związku z tym stanowiły podstawę ustaleń faktycznych, które w przedmiotowej sprawie nie było przedmiotem sporu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie G. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 21 listopada 2014r., znak: (...) jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Spór w przedmiotowej sprawie dotyczył nieuwzględnienia przez organ rentowy do okresów składkowych roku 2011, w którym została opłacona składka przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w pełnej wysokości. Ubezpieczona nie godząc się ze wskazanym stanowiskiem Zakładu podniosła, że okres od 16 czerwca 2010r. do 31 grudnia 2010r. został jej zaliczony do stażu pracy, pomimo że, podobnie jak w 2011r., nie pozostawała w zatrudnieniu.

Odnosząc się do argumentacji ubezpieczonej, Sąd miał na względzie, że działanie organu rentowego, który okres od 16 czerwca 2010r. do 31 grudnia 2010r. uwzględnił do stażu pracy, znajduje oparcie w art. 19 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm., zwana dalej „ustawą systemową”). Wskazany przepis w ust. 7 stanowi, że okres nieopłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o której mowa w ust. 1, traktuje się jak okres ubezpieczenia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm., zwana dalej „ustawą emerytalną”). Zgodnie zaś z art. 19 ust. 8 ustawy systemowej przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio do osób, których podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w myśl art. 13 i art. 14 ust. 2 w danym roku kalendarzowym ustąpiło po opłaceniu składek od rocznej podstawy wymiaru, o której mowa w ust. 1.

Powołane przepisy wyraźnie wskazują na możliwość uwzględnienia jako składkowego okresu tego roku, w którym ubezpieczenie już ustąpiło, jeśli do ustania ubezpieczenia doszło po opłaceniu składek od rocznej podstawy wymiaru. Nie dają natomiast możliwości doliczenia do stażu pracy innych okresów po ustaniu okresu ubezpieczenia, nawet jeśli w późniejszym okresie zostały wypłacone określone kwoty należności, od których uiszczono składki. Wiąże się to z tym, że w myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, okresem składkowym jest okres ubezpieczenia, okresy ubezpieczenia określa zaś art. 6 ustawy systemowej, który w ust. 1 pkt 1 stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. G. S. po 15 czerwca 2010r. pracownikiem już nie była, zatem ani jako pracownik, ani z żadnego innego tytułu nie podlegała ubezpieczeniom emerytalno – rentowym po wskazanej dacie. Okres od 16 czerwca 2010r. do 31 grudnia 2010r. został jej wprawdzie uwzględniony do stażu pracy, ale dlatego, że art. 19 ust. 8 w związku z art. 19 ust. 7 ustawy systemowej przewiduje, że w tej sytuacji, kiedy

w trakcie roku ustało ubezpieczenie, a składki zostały opłacone od rocznej podstawy wymiaru, okres nieopłacania składek przez płatnika również traktuje się jako okres ubezpieczenia w rozumieniu przepisów ustawy emerytalnej. W przypadku roku 2011 wskazane przepisy nie mają już jednak zastosowania. Z ich treści wynika, że okres nieopłacania składek traktuje się wyjątkowo jako okres ubezpieczenia w stosunku do osób, których podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym w myśl art. 13 i art. 14 ust. 2 ustało w danym roku kalendarzowym po opłaceniu składek od rocznej podstawy wymiaru. Powyższe wynika z tego, że ustawodawca uznał za szczególny przypadek sytuację prawną osób, którym zaprzestano obliczać i przekazywać składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po przekroczeniu kwoty rocznej podstawy wymiaru składek. Dla tych pracowników na wypadek ustania stosunku pracy przepisy ustawy umożliwiają na zasadzie wyjątku potraktowanie pozostałego okresu w danym roku kalendarzowym jako okresu składkowego, pomimo braku zatrudnienia. Nie odnosi się to natomiast do roku 2011, w którym G. S. nie pozostawała już w stosunku pracy i nie mogła wobec tego podlegać ubezpieczeniom społecznym. Nie zmieniła tego okoliczność, że wypłacono jej premię, która faktycznie była należna za okres kiedy w stosunku pracy pozostawała, a tylko do wypłaty doszło w czasie późniejszym. Nie powodowało to jednak objęcia G. S. ubezpieczeniami emerytalno – rentowymi i w myśl art. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie dawało podstaw do uwzględnienia całego 2011 roku jako okresu składkowego. Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Zaś na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej okresami składkowymi są m.in. okresy ubezpieczenia.

Ustawa systemowa na zasadzie wyjątku pozwala uwzględnić do stażu pracy okres, w którym G. S. nie była już pracownikiem, przy czym chodzi tylko o ten rok kalendarzowy, w którym ustało ubezpieczenie. Art. 19 ust. 8 ustawy systemowej posługuje się sformułowaniem „w danym roku kalendarzowym”, co oznacza, że objęcie ubezpieczeniem na zasadzie wspomnianego wyjątku dotyczy jedynie tego roku, w którym pracownik zakończył pracę i ustało jego ubezpieczenie. Zdaniem Sądu wykładając ww. przepis nie można zastosować wykładni rozszerzającej i uznać jako okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym również lat następujących po roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek pracy. Podleganie ubezpieczeniom społecznym związane jest bowiem wyłącznie z realizacją podstawowego dla tych ubezpieczeń warunku wykonywania pracy w ramach stosunku pracy. W świetle tego istotne jest, czy pracownik zawierający umowę o pracę w rzeczywistości pracą taką wykonywał (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 15 października 2014r., sygn. akt III AUa 59/14). W ocenie Sądu niekwestionowane było, że ubezpieczona w dniu 15 czerwca 2010r. przestała wykonywać swoje obowiązki w ramach stosunku pracy łączącego ją z ówczesnym pracodawcą. Poza sporem pozostawało również, że w 2011r. nie była osobą zatrudnioną i z tego też względu nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z jakiegokolwiek tytułu. W związku z tym w drodze wyjątku jedynie okres od dnia 16 czerwca 2010r. do dnia 31 grudnia 2010r. mógł zostać uwzględniony ubezpieczonej do stażu pracy, nie odnosi się to zaś do roku 2011.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.